

ARCO

Comité de Transparencia del Senado de la República

ARCO

Xó màtànàçà rí màràthàn mbáá numaaç, xí traçà ajngáa nàdróçóo àphà mbiçyaaç

Màgoo màjanáaç màtàçààç (Acceso), màthàni májáan (Rectificación), màtarngudii (Cancelación), xàràxnà ajngáaç (Oposición) xí numaaç ikháan kithán. Ìndòó xí ikháan nandaaç màgoo màtàxùçmáa ìmbàà màçni ñajun inaaç. ARCO mbiçyuu rígiç rí xtlòò ná awúun Senado de la República.

Màgoo màtàxnàxí ìyààç ná màràthààn xó naçni àkiàanç, xkuaçnií máç mangaa màgoo màtàçààç awúun ajuàñç edì nakhúu xó rí nàndàçà ikhaa Instituto Nacional de Transparencia, Acceso a la Información y Protección de Datos Personales (INAI).

Xáçnií gáthàni xí nandaaç gátàxnàxí iyàaç jamí màràthàn mbáá numaaç gajmàaç ARCO drígòò Senado de la República:

A.Rí jaçyoo màçga gajmàà iyàaç

1. *Xí ná rí Unidad de Transparencia drígòò Senado de la República ríga iyìiç ná traçà rí naçthán numaaç, rígiç jaçyoo mìtaxnáxi:*

Rí jaçyoo maxnáxi asndu nguá xàbù. Tsí nandoo màjmuu ARCO maçthán mbáá numuu, rígiç jaçyoo mìtaxnáxi:

- Mbiçyuu xàbò tsí naçthán mbáá numuu.
- Iyìiç rí masngájma rí gako rí ikhaà ñajuun tsí naçthán mbáá numuu.
- Xí tsíkèè ikhaà, gaxnií mbiçyuu mangaa tsí naxuçmaà gajmàà iyùùç kajngó mbiçyáá rí ikhaà.
- Náá xtàà jamí náá màgoo màbrìguí ajngáa xí ríga rí ndaçyóo.
- Maçthán khaçwuù díni ñajuun rí nandoò màçni májáan, màrngudii o náá rí tsíxnií ajngòò numuu.
- Maçthán makoò náá rí nandoò gáçthán mbáà numuù, o rí nàndàçà xàbù tsí jayéè mbiçyuu.
- Xí ríga rí naxná nakhúu jamí nasngájma náá ríga rí kithán numuu, kajngó wapha gítaxkamàa nè, o xí nawaçyáá tsáa gíçdoo nè, màgoo mìtaxnáxi xúgíí rúçkhui.

Rí jaçyoo màràxnàxí ìndòò numuu rí nàtàndàçà.

Xí nitaxnáxi má xúgíí rí ginii, maphú jaçyoo rí màràthàn makaaç numuu náá rí maphú narathán mbáá numaaç. Ikhaa ñajuun nàçkhà giì:

Kithán mbáá rí MÀJANÁAÇ MÀTÀÇÀÀ: Xáni ìtàndàçà rí màkujma àphà rí naçthán numaaç.

Kithán mbáá rí MÀGÙMA MÁJÁAN: Díni ñajuun rí nandaaç màgùma májáan ná naçthán numaaç, ìndòò numuu rí jaçyoo màtàxnàxí iyìiç kajngó mambáyú jmuu rí nàtàndàçà.

Kithán mbáá rí MÀNGUDÌI: Náá numuu kajngó nandaaç rí màngudii xúgíí rí naçthán numaaç awúun xúgíí ná gíçdoo nè Senado de la República.

Kithán mbáá rí TSÍRAXNÁ AJNGÁAÇ: Náá numuu kajngó níyaaç rí màkujma mbiçyaa, jamí dí gáçñuu xí xóó màjmaa mbiçyaaç kajngó nandaaç rí màgàjnáa. Magoo mangaa màràthàn náá numuu kajngó nandaaç màjmaaç xtángoo rí mambáyáaç rí tsíraxná ajngáaç.

Xí nànguá khaçwuù niratháán rí nandaaç, xí ndaçyóo mbá iyìiç rí watandàçààç o ríga ìmbà rí ndaçyóo mbòç, mìtàndàçàà màthàni mbánii màtàxnàxí ná Unidad de Transparencia drígòò Senado de la República, ìndòò numuu rí xánújngoo awúun rí 10 mbiçi rí kitiajuíin; xí nànguá nithani mbánii rá, màçni má rí ndàà rí nitaxnáxi.

2. Atasngájma iyìi inaaç kajngó mbiçyáá rí ikháán. Jamí xí imbàà xàbù ikà ñajun inaaç, jaçyoo rí masngájmeè iyìiç inuù mangaa.

Iyìiç rí màtàxnàxí, xí ikháánç ñajuaanç tsí gidàç mbiçyuu, maphú jaçyoo rí màçga gàjmàá nè mbá xkrídoò iyìiç inaaç (ikhaa màgoo mànindxùù: iyìiç rí naraxnáá ñawún, pasaporte, cartilla militar, cédula profesional, iyìiç inaaç rí mìdxùç cháa xkraçndi, o FMM drígààç xí imbà numbaa idxàç). Ikhaa má gáçni xàbù tsí nataxúçmaa màçni ñajun inaaç, xí ikhaà ixnáxì iyààç.

Ikhaa xàbù tsúçkhuì màgoo maxnáxì minàç gàjmàá asndu nguá iyìiç rígiç:

1. Iyìiç Tsiakhì³ rí naraxná ikháán. Ikhaa ñajuun ná naraxná ajngáaç rí ikhaà gáçni mbánuu ñajun inaaç jamí mangaa nixnáá ñawún àjmii xàbù tsí ndiyáá rí gako rí xkuaçnii. Jaçyoo mìtaxnáxì mbá xkrídoò iyìiç inuu mbámbáa;
2. Iyìiç Tsiakhì rí naxná Notario Público.⁴
3. Màgoo mìdxùç jmínàáç gàjmààç tsí nataçgíi màçni ñajun inaaç ná Unidad de Transparencia.

Maphú gíçmaa rí màgùma nuwáanç nájmáaç laç, ikháánç gàjmààç tsí nataçgíi màçni ñajun inaaç, kajngó màgoo maguatuun iyààç màgùma mbánii rí nàtàndàçà. Xí xkuaçnii rá, ataxnáxì iyìiç rùdú drígòò mbámbá xkrídoò rí xta, kajngó màçga ratiajma xí ikhaa nè mbámbá. Xí ndàà iyìiç rùdú, màgoo màtàxnàxì iyìiç xkrída rí nixnúu tsinuu xàbù ñajun tsí narajuàç.

³ Màgoo mìdxù ná guçwá xtòjòò iyìiç, ikhín gáràtsì iyìiç rígiç. "Carta Poder" mbiçyuu nè rí xtílòò.

⁴ Ikhaà má Notario Público nàçni mbánuu iyìiç. Inuù ikhaà màtrígu mbiçyuu tsí nataçgíi ñajuaanç rí màçni ñajun inaaç asndu xó má ikháánç jaçnii.

3. *Xí mìtaxnáxi òyììç numuu mbáa tsí xóó ràkákxi tsiguu o tsí naçthán xtángoo rí ràkákxi jùmùù jamí xàbù tsí nijáñuu, maphú jaçyoo rí xàbù tsí jayá mbiçñúú xàbù tsúçkhuì, maxnáxi xúgíí xó jaçyoo.*

Rí mìçthán mbáa numúú xàbù tsígìç gàjmàà ARCO, rí mìçxnáxi òyììç xó içthán ná kuthun rí kíxnuu 1, rí ninújngoo má tsùdíí, jaçyoo rí màçga gàjmàá nè òyììç ríçìç:

Tsí xóó tsírámuu tsiguu: Xí ikhaa anùù, tsí naçni mbajàà, ñajuun tsí nàndàçà, gaxnáxi ríçìç:

- Mbá òyììç inuu adà, kajngó mbiçyáá rí ikhaà.
- Òyììç rí nìgùmaa maa adà.
- Òyììç inuu anù o rùdú, tsí naçthán mbáa numuu adà gàjmàá ARCO.
- Maçtháàn mí maxnáxi mbá òyììç rí nàkà inuu Unidad de Transparencia drígòò Senado de la República, ná naçthîin rí tsíçni xuxtaà, rí maphú gako rí ikhaà xtáa gàjmàá adà tsí naçni mbajàà. Jamí ndàà nitháan xkujndu gàjmàá nindxùù inuu xtángoo, ná narikhoo rí mayaxùù adà ikhaà.

Xí ìmbàà xàbù ñajuun tsí naçni mbajàà adà, jamí ikhaa tsúçkhuì ìndàçà numuù rá, jaçyoo maxnáxi ríçìç:

- Mbá òyììç ná masngájma rí ikhaa adà tsí naçthîin numuu ikhaa ñajuun.
- Òyììç rí nìgùmaa maa adà.
- Òyììç rí naxná xàbù ñajun ná naçthán rí ikhaà nijanáà rí mayaxùù mí naçni mbajàà adà.
- Òyììç inuu tsí nàndàçà jamí nayaxùù adà.
- Maçtháàn mí maxnáxi mbá òyììç rí nàkà inuu Unidad de Transparencia drígòò Senado de la República, ná naçthîin rí tsíçni xuxtaà, rí maphú gako rí ikhaà xtáa gàjmàá adà naçni mbajàà. Jamí ndàà nitháan xkujndu gàjmàá nindxùù inuu xtángoo, ná narikhoo rí mayaxùù adà ikhaà.

Xí tsí waçxná ñájuiín içni xàbù ñajun rí mayaxùù mí naçni mbajàà adà. Gáxnáxi ríçìç:

- Mbá òyììç ná masngájma rí ikhaa adà tsí naçthîin numuu ikhaa ñajuun.
- Òyììç rí nìgùmaa maa adà.
- Maxnáxi mbá òyììç ná naxná ajngóò Xàbù Ñajun rí ikhaà ñajuun tsí nayaxùù mí naçni mbajàà adà.
- Mbá òyììç inuu ikhaa tsí nayaxùù adà.
- Maçtháàn mí maxnáxi mbá òyììç rí nàkà inuu Unidad de Transparencia drígòò Senado de la República, ná naçthîin rí tsíçni xuxtaà, rí maphú gako rí ikhaà xtáa gàjmàá adà naçni mbajàà. Jamí ndàà nitháan xkujndu gàjmàá nindxùù inuu xtángoo, ná narikhoo rí mayaxùù adà ikhaà.

Xí màtàndàçà gàjmàá ARCO ajngáa numuu mbáa xàbù tsí gíçdoo gajmá inuu xtángoo. Rígíç gátàxnàxíç:

- Mbá iyìiç ná masngájma rí ikháánç ñajuaanç mbò jayá mbiçyuu tsí traçà ajngáa numuu.
- Mbá iyìiç inuu xtángoo ná naçthán rí ikháánç nijanáaç rí mbiyà mbiçyuu.
- Mbá iyìiç inaaç kajngó mbiçyáá rí ikháánç.
- Màràtháán mí màtàxnàxí mbá iyìiç rí nàkà inuu Unidad de Transparencia drígòò Senado de la República, ná narathán rí tsíthani xuxtaa, rí maphú gako rí ikháánç nijanáaç mbiyà mbiçyuu, jamí xúçkhuì máç, asndu nimbá ndàà rí narikhaa inuu xtángoo.

Xí màtàndàçà gàjmàá ARCO ajngáa numuu mbáa tsí nijáñuu:

- Ataxnáxi iyìiç rí nijáñuu muù. Rí nigájnaa nákhí wámbàà.
- Ataxnáxi iyìiç rí nixná mbáa xàbù ñajun ná naçthán rí ikháánç jaçyaaç mbiyà mbiçyuu xàbù numuu rí tsíyoo màxtáa ikhaa.³

3 Naçthán xtángoo rí màgoo màjanáa tsiakhì mbáa xàbù rí maçthán mbáa numuu ìmbàà, xí gako rí tsí ìmbàà àçkhuì tsíyoo màxtáa. Kajngó ikhaa tsí najanáa tsiakhì içni xtángoo, ikhaa tsúçkhuì màgoo màçni mbánuu xúgí gàjmàá numuu tsí ndawàà. Nanindxùù asndu xó anùù xàbù tsí ndawàà. Xkuaçnii jaçnii nàgùma mbáníí ná ARCO kajngó màgoo miçthán mbáa numuu tsí ndawàà.

- Ataxnáxi iyìiç inaaç, xí ikháánç irathán rí màgùma mbáníí nakhúu xó içthán ARCO.

Xí xtáa mbáa tsí nandoo maçthán rí ikhaa ñajuu tsí ninguanúu ñawúun, neçne tsí ndawàà, rí maçthán mbáa numuu gàjmàá ARCO, màgoo maxnáxi mbá xkridoo jayu iyìiç rí nasngájma rí ikhaa ninguanúu ñawúun rí màçni mbánuu, jamí jaçyoo rí mànújngoo ginii jayu iyìiç inuu mbáa Notario kajngó maxnúu iduu gàjmàá tsinuu. Màgoo máç mangaa xí ná iyìiç rí nasngájmii àçkhuì niçni idúún mí nixnáa ñawúun àjmii xàbù.

Xí xóó tsírámuu tsiguu tsí jiçyá mbiçyuu rá, màgoo miçxnáxi xkridoo iyìiç rí nijáñuu muu adà, jamí içwá rí nasngájma xí ikhaa, jamí tsí nixtáa gàjmàá, tsí neçne mbajàà jamí watiaxî. Jamí xkuaçnii mangaa mbá iyìiç rí niçtháán mí nixnúu ñawún, tsí nàndàçà, ná maçthíin rí tsíçni xuxtaa inuu xtángoo, jamí ràgíçdoo nimbá xkujndu inuu xtángoo rí màgoo màwìjii numuu tsí lajuíin ndawàà.

Asndu náá rí nájmà wámbà waçthán giçyoç, maphú jaçyoo rí màçga gàjmàá ne mbá iyìiç ná maçthán náá numuu nàndàçèè, màçni májàan, marngudii o tsíxnií ajngòò gàjmàá numuu rí traçà àphà mbiçyuu tsí nijáñuu.

B. Mbiçi rí jaçyoo mìtriçñaà ìyìiç inuu mbò nìndàçà ajngáa gàjmáá xtambáyú ARCO

Xí nitaxnáxi ìyààç jamí nithani mbáníí xúgíí xó rí waçtháanç, xómá ikhaa Unidad de Transparencia màçni mbánuu rígiç:

- Ìmbà watsi rí nitaxnáxi ìyààç ná nàtàndàçà, màgìçdùùn magáyuu mbá
- 20 mbiçi gitiajuíín, awúun mbiçi rúçkhuì màwaçtháanç xí màgoo màgùma mbáníí jamí xí nànguá. Xí rí maphú ndaçyóó mìtiajma mújúun ìyààç, màgoo magáyuu ìmbá 10 mbiçi.
- Xí niguatuun ìyààç ná nàtàndàçà rá, mìçtháanç xí xkuaçnii, kajngó nàmàçthoo mbá 15 mbiçi rí najanáaç ikháanç rí màgoo màtàçààç. Mbiçi rí nàtrìgú ajngáa, mbiçi rúçkhuì ìgìçdùùn nagáyuu rí najanáaç.

Nimbá miçtsú màxáwàtrùmááç gàjmáá numuu ARCO, ìndòò xkrìdoo ìyìiç, xí mayaxùù nè mbáa xàbù ñajun maxnúu iduu mí tsinuu, içkhàa la xí mìtaxúnguàç nè tsínguàç, rúçkhuì rí jaçyoo màgùma numáá ja rá.

Ìmbòò rí jaçyoo màgìdàç idxààç, xí ríga ñajuun ìmbà nakhúu inuu xtángoo xó jaçyoo màtàndàçà ajngáa rí nàtàndàçà gàjmáá ARCO, ríga 5 witsu mbiçi mìçtháanç xí xkuaçnii, ikhaa màgìçdùùn magáyuu asndu nákhí nitaxnáxi ìyààç, kajngó màgoo màtàçàà ikháanç xí màjmaaç ikhoo rúçkhuì o màjmaaç má xó krìgà àphòò rí waçtháanç tsùdìí.

CH. Xtuçwáa ná krìgà pàjnu (Unidad de Transparencia)

Ikhaa mambáyáaç jamí maxnáaç jùmà jámbà mbiçi rí màthànì mbáníí ìyààç rí màtàxnàxi; jamí xúgíí rí jaçyoo mangaa. Xí xtáa mbáa xàbù tsí ìmbà xó iyambá minàç ngrigòòç⁴, mìtambáyíì gàjmáá awan xó rí ndaçyóò, jamí màjànáà rí nàndàçèè kajngó mayambá minèèç xó naçthán ARCO.

DX. Màgoo mìtandàçà rí mìtiajma makáá

Xí watriçñaàç má, jamí tsíçni májáan àkiàanç gàjmáá numuu xó rí niriçña Senado de la República gàjmáá numuu rí nìtàndàçà mbáa numaa xó naçthán ARCO, màgòò mìdxù inuu INAI rí mañajma makoo ìyààç o xí naçni àkiàanç màgoo máç màtàxnàxi nè inuu Unidad de Transparencia drìgòò Senado de la República. Xtaçdáá mbá 15 mbiçi gitiajuíín, awúun rúçkhuì màgoo màtàndàçà rí nandaaç..

⁴ Xó xàbù tsí tsífrìgòò, tsí tsíçthán, tsí tsíçdxuun, tsí mixndu xuyuu mbòç, jamí içwíin tsí nàjùmàç lúç ikháan rí ràkàxiin. Ràgàkò máç rúçkhuì, ríga içwá rí nàmàñúú tsúçkhuì.

MESA DIRECTIVA

Sen. Martí Batres
Guadarrama
Presidente

Sen. Mónica Fernández
Balboa
Vicepresidenta

Sen. María Guadalupe
Murguía Gutiérrez
Vicepresidenta

Sen. Jorge Carlos Ramírez
Marín
Vicepresidente

Sen. Antares Guadalupe
Vázquez Alatorre
Secretaria

Sen. Verónica Delgadillo
García
Secretaria

Sen. Nancy de la Sierra
Arámbaro
Secretaria

Sen. María Antonia
Cárdenas Mariscal
Secretaria

Sen. Verónica Noemí
Camino Farjat
Secretaria

Sen. José Luis Pech
Vázquez
Secretario

Sen. María Guadalupe
Saldaña Cisneros
Secretaria

COMITÉ DE TRANSPARENCIA

Mauricio Farah Gebara
Presidente

Luis Daniel Ávila Rojas
Integrante

Andrés Lozano Lozano
Integrante

Abelardo Martín Miranda
Integrante

Mario López García
Integrante

Marco Antonio Soto
Caballero
Secretario Técnico

Senado de la República
Secretaría Técnica del Comité de Transparencia
Av. Paseo de la Reforma 135, Of. 14, PB del Hemiciclo.
Col. Tabacalera, Alcaldía de Cuauhtemoc, Ciudad de México
Tel. 5345 3000 Ext. 4304
<https://transparencia.senado.gob.mx/comite-transparencia>